

ALUMINIUMSULFAT

Revisjonsdato: 17.02.2011

1. IDENTIFIKASJON AV KJEMIKALIET OG ANSVARLIG FIRMA

1.1 Produktidentifikator

Kjemikaliet navn	ALUMINIUMSULFAT
Kjemisk navn	Aluminiumsulfat
Formel	AlSO ₃
Artikkel-nr	100088
EC-nr	233-135-0
CAS-nr	10043-01-3
Deklarasjons-nr	PRN60341
Erstatter sikkerhetsdatablad fra	03.09.2010

1.2 Relevante identifiserte anvendelser for stoffet eller blandingen, samt anvendelser som frarådes

Anvendelse	Fellingskjemikalie.
Anvendelser som frarådes	Ingen spesifikke. Ikke bland produktet med andre kjemikalier uten å ha konferert med produsenten.

1.3 Nærmere opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Produsent, importør	PERMAKEM A/S Postboks 225 1471 Lørenskog Norge Telefon: 67979600 Fax: 67979601 www.permakem.no
E-post	office@permakem.no
Internett	www.permakem.no
Utarbeidet av	Security Consult
Omsetter	PERMAKEM A/S Postboks 225 1471 Lørenskog Norge Telefon: 67979600 Fax: 67979601 www.permakem.no

1.4 Nødtelefon

Ambulanse: 113
Brann: 110
Politiet: 112
Giftinformasjonen: 22 59 13 00.

2. VIKTIGSTE FAREMOMENTER

2.1 Klassifisering av stoffet eller blandingen

Klassifisering i henhold til 1272/2008 (CLP)	Alvorlig øyeskade eller øyeirritasjon (Eye Dam 1).
--	--

2.2 Merkningselementer

Piktogram

Signalord	Farlig
Faresetninger	H318 Gir alvorlig øyeskade.

SIKKERHETSATABLAD

ALUMINIUMSULFAT

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 17.02.2011

Sikkerhetssetninger P280 Benytt vernehansker /verneklær/vernebriller/ansiktsskjerm.
P305 + P351 + P338 VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter;
Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre; Fortsett skyllingen.
P310 Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege.

2.1 Klassifisering av stoffet eller blandingen

Klassifisering i henhold til 67/548/EEC og 1999/45/EC Irriterende

2.2 Merkningselementer

Faresymboler

IRRITERENDE

R-setninger R-41 Fare for alvorlig øyeskade.

S-setninger S-22 Unngå innånding av støv.
S-26 Får man stoffet i øynene; skyll straks grundig med store mengder vann og kontakt lege.
S-28 Får man stoff på huden, vask straks med store mengder vann.
S-37/39 Bruk egnede vernehansker og vernebriller/ansiktsskjerm.

2.3 Andre farer Fare for alvorlig øyeskade.

3. STOFFBLANDINGERS SAMMENSETNING OG STOFFENES KLASSIFISERING

3.2 Blandinger

Ingrediens	Identifisering	Klassifisering etter forordning		Vekt-%
		67/548/EEC, 1999/45/EC	1272/2008 (CLP)	
Aluminiumsulfat	EC NR: 233-135-0 CAS NR: 10043-01-3	Xi,IK R41		60-100%

Tegnforklaring R-setningenes fullstendige ordlyd finnes i seksjon 16. Tx=Meget Giftig, T=Giftig, C=Etsende, Xn=Helseskadelig, Xi=Irriterende, IK=Ikke klassifiseringspliktig, E=Eksplosiv, O=Oksyderende, Fx=Ekstremt brannfarlig, F=Meget brannfarlig, N=Miljøskadelig.
Forklaring til relevante fare- og risikosetninger finnes i seksjon 16.

Ingredienskommentarer R og H-setningene nevnt i punkt 2 og 3 er listet opp i punkt 16 med fullstendig tekst.

4. FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Innånding Flytt til frisk luft. Skyll munn, nese og svelg med vann.

Hudkontakt Vask med vann og såpe. Fjern tilsølte klær.

Øyekontakt Skyll straks med mye vann i minimum 15 minutter (hold øyenlokk utbrettet, ta av eventuelle kontaktlinser). Oppsøk lege ved skadesymptomer.

Svelging Drikk melk og evt. annet motmiddel iflg. legens anvisning. Gi aldri noe å drikke til bevisstløs person. Kontakt lege.

Medisinsk informasjon Om nødvendig kontakt Giftinformasjonssentralen Tlf 22 59 13 00. Øyenskade krever tidlig iverksatt og langvarig skylling som fortsettes hos øyelege/sykehus.

Helsekontroll Symptomatisk behandling.

4.2 Viktigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede Svie og sterke smerter i øynene.

4.3 Angivelse av om øyeblikkelig legehjelp og særlig behandling er nødvendig Fare for varige skader dersom førstehjelp ikke settes i gang omgående. Legebehandling nødvendig.

5. TILTAK VED BRANNSLUKKING

5.1 Slukningsmidler

Passende slukningsmidler Alle kjente. Brann i omgivelsene slukkes med egnet slukkemiddel.

Uegnete slukningsmidler Ingen spesielle advarsler.

SIKKERHETSATABLAD

ALUMINIUMSULFAT

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 17.02.2011

5.2 Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen	Ikke brannfarlig i henhold til lov om brannfarlige varer. Ved brann kan det utvikles helseskadelige nedbrytningsprodukter som f.eks. Svoveloksider.
5.3 Råd til brannbekjempningspersonale	Benytt personlig verneutstyr som angitt i pkt. 8. Bruk av åndedrettsbeskyttelse anbefales.
Annen informasjon	Ingen spesielle opplysninger.

6. TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

6.1 Personlige sikkerhetsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprosedyrer	Bruk personlig verneutstyr som angitt i pkt. 8. Unngå kontakt med øynene.
6.2 Miljøbeskyttelsestiltak	Ved mindre utslipp er det normalt ikke nødvendig med spesielle tiltak, men ved fare for forurensning av drikkevann må politi og helse råd varsles.
6.3 Metoder og utstyr til inndemning og opprensning	Samles opp mekanisk og sendes til destruksjon.
6.4 Henvisning til andre avsnitt	Se avsnitt 13 for viderebehandling av avfall.

7. HÅNDTERING OG OPPBEVARING

7.1 Forholdsregler for sikker håndtering	Ingen spesielle opplysninger. Vanlig god hygiene.
7.2 Forhold for sikker oppbevaring, herunder eventuell uforenlighet	ALG må ikke utsettes for kondens/fukt under lagring. Lagringstabil opptil 70% rel. fuktighet.
Spesielle egenskaper og farer	Unngå søl. ALG er hygroskopisk og vil gjøre f.eks. gulv glatte, ved tilførsel av vann. Fare for alvorlig øyeskade.
7.3 Særlige anvendelser	Fellingskjemikalie.
Annen informasjon	Tom ikke rengjort emballasje skal behandles som om den er full.

8. EKSPONERINGSKONTROLL OG PERSONLIG VERNEUTSTYR

8.1 Kontrollparametre

Ingrediens	Einecs nr	CAS nr	8 timer		Korttid		Type	Anm.	År
			mg/m ³	ppm	mg/m ³	ppm			
Aluminiumsulfat	233-135-0	10043-01-3	2						2007

Administrativ norm anmerkning	aluminiumsalter, vannløselige (som Al)
8.2 Eksponeringskontroll	
Begrensning av eksponering på arbeidsplassen	Unngå innånding og kontakt med øynene.
Åndedrettsvern	Ved utilstrekkelig ventilasjon må det brukes maske med filter P2 ved støvdannelse.
Øyevern	Bruk vernebriller ved håndtering. Øyespyleflaske skal finnes tilgjengelig.
Håndvern	Noe spesielt materiale anbefales ikke siden produktet er i fast form og ikke vil trenge gjennom plast eller gummi. Gjennomtrengningstid: Ikke aktuelt. Hansketypen må være av motstandsdyktig materiale og man bør søke råd hos hanske leverandøren.
Annet hudvern enn håndvern	Lett beskyttende klær.
Annen informasjon	Hold arbeidstøy adskilt. Unngå kontakt med øyne, hud og klær. Vask hender før pauser og ved arbeidets slutt. Unngå innånding av støv.

9. FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1 Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper	
Form	Granulat
Farge	Hvit.
Lukt	Luktfri.
pH løsning	3 (10%)
Smeltepunkt	ca. 107 °C
Kokepunkt	ca. 115 °C

SIKKERHETSDATABLAD

ALUMINIUMSULFAT

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 17.02.2011

Flammepunkt	°C
Tetthet	0,97 g/cm ³
Løslighet	Vann
Løselighet i vann	Max 45% v/20 °C
Dekomponeringstemperatur	650 °C
9.2 Andre opplysninger	

10. STABILITET OG REAKTIVITET

10.1 Reaktivitet	Ingen spesielle opplysninger.
10.2 Kjemisk stabilitet	Produktet er stabilt under normale forhold.
10.3 Risiko for farlige reaksjoner	Ved normal bruk er det ingen risiko for farlige reaksjoner.
10.4 Forhold som skal unngås	Unngå lagring i fuktig miljø.
10.5 Materialer som skal unngås	Unngå kontakt med stål og galvanisert overflate. Unngå kontakt med kloritt, hypoklorit og sulfitt.
10.6 Farlige nedbrytningsprodukter	Ved hydrolyse dannes svovelsyre. Ved oppvarming over 650 °C utvikles svoveldioksydgasser(SO _x -gass)

11. OPPLYSNINGER OM HELSEFARE

11.1 Opplysninger om toksikologiske virkninger	
Innånding	Irriterende i munn og svelg. Innånding av damp kan gi sviing, hoste og pustebesvær.
Hudkontakt	Produktet virker avfettende/uttørrende. Hudirritasjon kanin: Ikke irriterende ifølge OECD guide-line 404.
Øyekontakt	Damp eller sprut kan gi irritasjon og svie i øynene. Hornhineskader. Øyeirritasjon kanin: Irriterende, risiko for alvorlig øyeskade ifølge OECD guideline 405.
Svelging	ALG støv kan forårsake en viss irritasjon i nese og svelg.
Akutte og kroniske skadevirkninger	Unngå gjentatt eksponering.
Allergi	Ikke påvist allergiske effekter.
Mutagenitet	Ingen spesielle opplysninger
Kreft	Stoffet er ikke oppført på kreftlisten.
Reproduksjon	Ingen spesielle opplysninger.
Annen toksikologisk informasjon	Inh.toksisitet: Intr.perital LD50, mus : 1735 mg/kg 6207 mg/kg
LD50 Dermal	
Annen informasjon	Helsefaren er avhengig av bruk og vernetiltak.

12. ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1 Toksisitet	LC50/96h/Mosquito fisk: 235 mg/l. Ikke klassifisert som farlig for miljøet i henhold til direktiv 99/45/EU.
12.2 Persistens og nedbrytelighet	Kriterier for biologisk nedbrytbarhet er ikke tilgjengelige på uorganiske forbindelser. Ved hydrolyse dannes aluminiumhydroksyd i pH-område ca 5-7. Denne fellingen er ufarlig for alger, daphnia og fisk.
12.3 Bioakkumuleringspotensiale	Ingen bioakkumulering er indikert.
12.4 Mobilitet i jord	Lett løselig i vann.
12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering	Ingen data.
12.6 Andre skadevirkninger	Ingen spesielle opplysninger.

13. FJERNING AV KJEMIKALIEAVFALL

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder	
Avfallsgrupper	Avtal avfallsdisponering med kommuneing./miljøsjef/KLIF. Konf.forskriftene vedrørende avfallsgruppe. Se avfallsforskriften av 01.06.04. Forslag til avfallskode: EAL 110105 NORSAS 7131

SIKKERHETSDATABLAD

ALUMINIUMSULFAT

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 17.02.2011

Emballasje	Produktet er klassifisert som farlig avfall.
Annen informasjon	Tom ikke rengjort emballasje behandles på samme måte som produktet. Spill samles opp og stedet spyles godt med vann.

14. OPPLYSNINGER OM TRANSPORT

14.1 UN-nummer	
14.2 UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)	
14.3 Transportfareklasse(r)	
14.4 Emballasjegruppe	
14.5 Miljøfarer	
14.6 Særskilte forsiktighetsregler	
Annen informasjon	Ikke klassifisert som farlig gods etter ADR/RID- 2011.

15. OPPLYSNINGER OM LOVER OG FORSKRIFTER

15.1 Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhet, helse og miljø	Administrative normer (2007/2008). Stofflisten (2005) Produktforskriften. OBS listen. Produsent/importør. Forskrift om klassifisering, merking m.v. av farlige kjemikalier (2003). Forskrift om farlig avfall (2004). ADR/RID-vegtransport av farlig gods (2011). I henhold til forordning: ECNo 1272/2008 (CLP).
15.2 Kjemikaliesikkerhetsvurdering	Ingen spesielle opplysninger utover det som er oppgitt i dette sikkerhetsdatablad.
Annen informasjon	Opplysningene støtter seg til dagens kjennskaper og erfaringer. Sikkerhetsdatabladet beskriver produkter med henblikk på sikkerhetskrav.

16. ANDRE OPPLYSNINGER AV BETYDNING FOR HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

Relevante fare- og risikosestninger angitt i seksjon 3	R-41 Fare for alvorlig øyeskade.
Henvisninger til viktig litteratur og datakilder	Administrative normer (2007/2008). Stofflisten (2005) Produktforskriften. OBS listen. Produsent/importør. Forskrift om klassifisering, merking m.v. av farlige kjemikalier (2003). Forskrift om farlig avfall (2004). ADR/RID-vegtransport av farlig gods (2011). I henhold til forordning: ECNo 1272/2008 (CLP). Informasjon og datablad fra produsent har hatt stor betydning for klassifisering.
Første gang utgitt	13.06.2002
Utskriftsdato	10.05.2011
Annen informasjon	Databladet er laget etter vår nåværende kunnskap, norsk regelverk og produsentens opplysninger. Forhold som dukker opp som skyldes manglende opplysninger til oss, er utenfor vår kontroll og må svares for av produsenten. Da brukerens arbeidsforhold ligger utenfor vår kontroll, vil det være brukerens ansvar at de nødvendige forholdsregler blir tatt. Det er den enkelte mottakers plikt å sørge for at informasjon gitt i dette HMS-datablad blir lest og forstått av alle som bruker, behandler, avhender eller på noen måte kommer i kontakt med produktet. Dette produktet skal bare brukes til det formål det er beregnet for og i henhold til spesifiserte instruksjoner. Opplysningene gjelder kun for det materialet som er angitt her, og gjelder ikke i forbindelse med bruk av noe annet materiale eller i noen form for bearbeidelse. Opplysningene skal ikke anses som en garanti eller kvalitetsspesifikasjon.

--- SIKKERHETSDATABLAD i henhold til EU direktiv 67/548/EEC, 1999/45/EC og 453/2010 of 20 May 2010 ---